

ZASADY PRZEDMIOTOWEGO OCENIANIA II ETAP EDUKACYJNY - KLASY IV–VI

Rodzaj zajęć edukacyjnych: historia i społeczeństwo

I. Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie MEN z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z dn. 18 czerwca 2015 r., poz. 843).
2. Rozporządzenia MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977).
3. Zasady Wewnątrzszkolnego Oceniania Szkoły Podstawowej nr 58.
4. Program nauczania historii i społeczeństwa „»Wczoraj i dziś«. Program nauczania ogólnego historii i społeczeństwa w klasach IV–VI szkoły podstawowej”.

II. Cele kształcenia/wymagania ogólne/obszary aktywności ucznia:

1.	Chronologia historyczna: uczeń posługuje się podstawowymi określeniami czasu historycznego; przyporządkowuje fakty historyczne datom; oblicza upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszcza je na linii chronologicznej; dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością.
2.	Analiza i interpretacja historyczna: uczeń odpowiada na proste pytania dotyczące tekstu źródłowego, mapy, ilustracji; pozyskuje informacje z różnych źródeł, selekcjonuje je i porządkuje; stawia pytania dotyczące przyczyn i skutków analizowanych wydarzeń historycznych i współczesnych.
3.	Tworzenie narracji historycznej: uczeń tworzy krótką wypowiedź o postaci i wydarzeniu historycznym, posługując się poznanymi pojęciami; przedstawia własne stanowisko i próbuje je uzasadnić.
4.	Zainteresowanie problematyką społeczną: uczeń ma nawyk dociekania w kontekście społecznym – zadaje pytania „dlaczego jest tak, jak jest?” i „czy mogłoby być inaczej?” oraz próbuje odpowiedzieć na te pytania.
5.	Współdziałanie w sprawach publicznych: uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich.

III. Cele oceniania:

1. Rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych.
2. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i zachowaniu oraz postępach w tym zakresie.
3. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
4. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
5. Dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

6. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i przebiegu pracy dydaktyczno-wychowawczej.

IV. Przedmiot oceniania (wiedza, umiejętności, postawy):

1.	Wiadomości (wiedza przedmiotowa i jej rozumienie).
2.	Umiejętności (posługiwanie się datami i faktami historycznymi, a także konieczność wyciągania z nich wniosków).
3.	Postawa ucznia i jego aktywność oraz dyscyplina pracy na lekcjach.
4.	Zaangażowanie w prace na rzecz szkoły i środowiska lokalnego oraz konkursach historycznych.
5.	Posługiwanie się nowoczesnymi technologiami komunikacyjno-informacyjnymi dla wyszukiwania i korzystania z informacji.

V. Ogólne zasady oceniania:

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
2. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel uzasadnia ustaloną oceną – ustnie lub komentarzem do pracy pisemnej.
3. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne i inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia są udostępniane do wglądu uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom) na terenie szkoły.
4. Nauczyciel ma obowiązek dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

VI. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

1. **Wypowiedzi ustne [waga oceny: 2]** – co najmniej 1 w każdym śródroczu, np. swobodna dłuższa wypowiedź na określony temat prezentująca znajomość pojęć, dat, faktów (przyczyn i skutków), postaci historycznych lub też odpowiedzi na pięć celowych pytań dotyczących różnych pojęć, dat, faktów, postaci historycznych. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.
2. **Wypowiedzi pisemne:**
 - 1) **prace klasowe i sprawdziany wiadomości i umiejętności [waga oceny: 3]** – podsumowujące poszczególne działy, poprzedzone są podaniem zakresu materiału; zapowiedziane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem;
 - 2) **kartkówki [waga oceny: 2]** – 10–15 minut, obejmujące materiał z maksymalnie trzech ostatnich lekcji (mają rangę odpowiedzi ustnej).

Kartkówki i sprawdziany zawierają przynajmniej jedno zadanie na ocenę celującą lub też podanie przez ucznia większej niż wskazana w poleceniu ilości informacji skutkuje dodatkowymi punktami na ocenę celującą.
3. **Aktywność na lekcji** (krótkie wypowiedzi, udział w dyskusji) **[waga oceny: 1]** – oceniana jest na bieżąco za pomocą plusów zapisywanych w dzienniku – uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi 4 plusy. W przypadku dużego wkładu pracy na lekcji, przemyślanych, dojrzałych wypowiedzi lub prezentacji wiadomości wykraczających poza program uczeń otrzymuje ocenę b. dobrą lub celującą (bez konieczności zapisywania plusów).

4. **Praca domowa [waga oceny: 1]** – 1–2 razy w śródroczu. Ocenie podlegają: pomysłowość rozwiązania, poprawność merytoryczna, zgodność z poziomem wymagań i oceniane są w skali b. dobry – dobry – dostateczny – dopuszczający. W przypadku braku pracy domowej, zeszytu przedmiotowego lub notatek z poprzednich lekcji uczeń otrzymuje minus – 3 minusy to ocena niedostateczna.
5. Samodzielnie opracowane **prace dodatkowe [waga oceny:1]** – oparte na innych źródłach niż podręcznik (plansze, rysunki, referaty, gazetki, prezentacje multimedialne, plakaty itp.) oceniane są celujący – b. dobry – dobry lub za pomocą plusów.
6. Aktywność pozalekcyjna **udział w konkursach [waga oceny: od 1 do 3 w zależności od zajętego miejsca i rangi konkursu]** – ocena celująca częściowa lub śródroczna/ roczna, co uzależnione jest rangi konkursu i zajętego miejsca.
7. **Praca w grupie [waga oceny: 1]** – organizowana na bieżąco, oceniana jest na podstawie „Karty obserwacji/samooceny pracy ucznia w zespole” wg określonej punktacji:

Lp.	Obszar obserwacji/samooceny	Punkty
1.	Chętnie podejmuje współpracę z innymi	2
2.	Jest zaangażowany w pracę grupy	2
3.	Ma ciekawe pomysły	2
4.	Umie słuchać innych	2
5.	Akceptuje powierzone role	1
6.	Grzecznie odnosi się do kolegów.	1
7.	Szanuje zdanie innych	1
8.	Pomaga innym w pracy	1
9.	Nie wykonuje rzetelnie powierzonych zadań i ról.	-1
10.	Nie uczestniczy w pracy zespołu.	-2
11.	Przeszkadza w wykonaniu zadania.	-2
12.	Lekceważy innych	-2

8. Kryteria oceny pracy w grupie

- 1) 12 pkt. – celujący (6)
- 2) 11–9 pkt. – bardzo dobry (5)
- 3) 8–6 pkt. – dobry (4)
- 4) 5–4 pkt. – dostateczny (3)
- 5) 3–2 pkt. – dopuszczający (2)
- 6) 1–(-7) pkt. – niedostateczny (1)

VII. Kryteria ustalania ocen częściowych z prac pisemnych i warunki ich poprawy:

1. Ocenianie prac pisemnych wyraża się w % przeliczanych na stopnie szkolne:
 - 1) powyżej 100% (w tym zadanie dodatkowe) – celujący (6)
 - 2) 100–91% – bardzo dobry (5)
 - 3) 90–76% – dobry (4)
 - 4) 75–51% – dostateczny (3)
 - 5) 50–31% – dopuszczający (2)
 - 6) 30–0% – niedostateczny (1)

2. Oceny cząstkowe mogą być uzupełnione o plus w przypadku, gdy brakło jednego lub pół punktu do oceny wyższej.
3. Prace klasowe i sprawdziany są dla ucznia obowiązkowe. Nieobecność na nich ucznia musi być usprawiedliwiona.
4. Uczeń, który był nieobecny na pracy klasowej lub sprawdzianie, po uzgodnieniu z nauczycielem terminu, jest zobowiązany ją zaliczyć w formie pisemnej, ustnej lub ćwiczeń praktycznych w ciągu dwóch tygodni po powrocie do szkoły. W przypadku uchylania się (dwie nieobecności), uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
5. Praca klasowa lub sprawdzian wiedzy i umiejętności są zapowiedziane tydzień wcześniej, odnotowane w dzienniku lekcyjnym i podany jest ich zakres.
6. Sprawdzenie, omówienie poprawa wypowiedzi pisemnych odbywa się **w ciągu 2 tygodni od daty ich napisania**.
7. Każdy sprawdzian wiedzy i umiejętności, z której uczeń otrzymał ocenę niedostateczną, można poprawić. Poprawa jest dobrowolna, odbywa się w terminie uzgodnionym z nauczycielem w ciągu dwóch tygodni od oddania sprawdzonych prac i jest jednorazowa. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę z poprawy.
8. Próby ściągania lub porozumiewania się na sprawdzianach pisemnych karane są utratą prawa do ich poprawy.
9. Sprawdziany pisemne uczniów są przechowywane do końca zajęć edukacyjnych w danym roku szkolnym i udostępniane uczniom i rodzicom na terenie szkoły.
10. Ocenę celującą może otrzymać uczeń w przypadku, gdy osiągnie 100% punktów i poprawnie napisze zadania dodatkowe, o podwyższonym stopniu trudności.
11. **Za aktywność na lekcji** (krótkie wypowiedzi, udział w dyskusji) uczeń na bieżąco otrzymuje plusy. Gdy zgromadzi 3 plusy, dostaje ocenę bardzo dobrą. W przypadku dużego wkładu pracy na lekcji, przemyślanych, dojrzałych, mądrych wypowiedzi lub prezentacji wiadomości wykraczających poza program uczeń otrzymuje ocenę b. dobrą lub celującą (bez konieczności zapisywania plusów).
12. W przypadku braku pracy domowej krótkoterminowej, zeszytu przedmiotowego lub braku notatek z poprzednich lekcji uczeń otrzymuje minus – 3 minusy to ocena niedostateczna, chyba że nauczyciel przy zadawaniu pracy domowej zaznaczy, iż jest ona na ocenę.
13. W przypadku usprawiedliwionej **nieobecności ucznia** na zajęciach edukacyjnych, stanowiącej mniej niż 50 % i w przypadku **braku ocen cząstkowych** z tych zajęć, dopuszcza się możliwość uzyskania przez ucznia ocen cząstkowych na podstawie wykonania w wyznaczonym terminie ustalonych z nauczycielem zadań.

VIII. Kryteria oceniania i klasyfikowania śródrocznego oraz rocznego:

1. Ogólne wymagania edukacyjne z przedmiotu. Uczeń otrzymuje ocenę:
 - 1) **celującą**, jeśli: jego wiadomości i umiejętności znacznie wykraczają poza program nauczania przedmiotu dla danej klasy, samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania i uzdolnienia (bierze udział w konkursach i osiąga w nich czołowe miejsca) oraz rozwiązuje nowe, trudne problemy naukowe, korzystając z różnych źródeł wiedzy, jest szczególnie aktywny i twórczy na zajęciach – służy pomocą swym rówieśnikom;
Laureat konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim oraz laureat lub finalistą ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej otrzymuje z danych zajęć

edukacyjnych najwyższą pozytywną roczną ocenę klasyfikacyjną. Uczeń, który tytuł laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim lub tytuł laureata lub finalisty ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej uzyskał po ustaleniu rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, otrzymuje z tych zajęć edukacyjnych najwyższą pozytywną końcową ocenę klasyfikacyjną.

- 2) **bardzo dobrą**, jeśli: opanował wszystkie wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania dla danej klasy i sprawnie się nimi posługuje w rozwiązywaniu zadań i problemów w nowych sytuacjach, jest bardzo aktywny na zajęciach;
 - 3) **dobrą**, jeśli: opanował większość wiadomości i umiejętności zawartych w programie nauczania dla danej klasy, co pozwala mu na samodzielne rozwiązywanie typowych zadań i problemów o średnim stopniu trudności, jest aktywny na zajęciach;
 - 4) **dostateczną**, jeśli: opanował podstawowe wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania dla danej klasy, potrafi rozwiązać zadania typowe o niewielkim stopniu trudności, sporadycznie jest aktywny na lekcjach;
 - 5) **dopuszczającą**, jeśli: opanował podstawowe wiadomości i umiejętności zawarte w programie nauczania dla danej klasy, jednak rozwiązuje zadania o łatwym stopniu trudności i z pomocą nauczyciela, jest okazjonalnie aktywny na zajęciach;
 - 6) **niedostateczną**, jeśli: nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania dla danej klasy, nie potrafi rozwiązać zadań łatwych, nawet z pomocą nauczyciela, nie jest aktywny na zajęciach, nie wykonuje poleceń nauczyciela.
2. Szczegółowe wymagania edukacyjne na poziomie podstawowym i rozszerzonym są zredagowane w planach wynikowych przedmiotu dla poszczególnych klas (IV–VI).
 3. Aby ustalić ocenę klasyfikacyjną z przedmiotu uczeń powinien mieć co najmniej 4 oceny cząstkowe.
 4. Kryteria ustalania śródrocznej, rocznej oceny klasyfikacyjnej:

Średnie ważone arytmetyczne	Stopie według skali:
1 – 1,54	Niedostateczny – 1
1,55 – 2,54	Dopuszczający – 2
2,55 – 3,64	Dostateczny – 3
3,65 – 4,64	Dobry – 4
4,65 – 5,64	Bardzo dobry – 5
5,65 i >	Celujący – 6

5. Biorąc pod uwagę potrzeby edukacyjne i rozwojowe oraz możliwości psychofizyczne ucznia, jego wysiłek i zaangażowanie oraz zainteresowanie przedmiotem, nauczyciel może ustalić wyższą śródroczną, roczną ocenę klasyfikacyjną niż ocena wynikająca z kryteriów, o których mowa w ust. 4.
6. **Uczeń może nie być klasyfikowany z przedmiotu**, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania. W takim przypadku może zdawać **egzamin klasyfikacyjny** na własną prośbę lub na pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów). Egzamin klasyfikacyjny ma formę ustną i pisemną. Termin egzaminu klasyfikacyjnego wyznacza dyrektor szkoły, nie później jednak niż w ostatnim tygodniu zajęć szkolnych przed plenarnym posiedzeniem rady pedagogicznej w danym roku szkolnym.

7. **Aby uzyskać wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną z przedmiotu**, uczeń lub rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić w formie pisemnego wniosku zastrzeżenie w terminie 1 tygodnia (5 dni roboczych) od uzyskania informacji o przewidywanej dla ucznia rocznej ocenie klasyfikacyjnej. W takim przypadku przeprowadza się **egzamin sprawdzający** w formie ustnej i pisemnej. Egzamin powinien odbyć się nie później niż na dwa dni przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej.
8. Jeżeli uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z tego przedmiotu została ustalona niezgodnie z przepisami prawa, dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, mogą **odwołać się od rocznej klasyfikacyjnej oceny z przedmiotu**, zgłaszając zastrzeżenie do dyrektora szkoły. Zastrzeżenie może być zgłoszone pisemnie w terminie 2 dni po zakończeniu zajęć dydaktyczno--wychowawczych. Sprawdzenie powinno odbyć się nie później niż w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń. Termin sprawdzianu ustala się z uczniem, jego rodzicami (prawnymi opiekunami).
9. **Jeśli uczeń otrzymał ocenę niedostateczną z przedmiotu**, może **zdawać egzamin poprawkowy**. Egzamin ten składa się z części ustnej i pisemnej. Termin egzaminu ustala dyrektor w ostatnim tygodniu ferii letnich.

IX. Sposoby przekazywania informacji zwrotnej dla ucznia i rodziców (prawnych opiekunów):

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje ucznia (na pierwszej lekcji organizacyjnej) i jego rodziców (prawnych opiekunów) na pierwszym zebraniu z rodzicami o:
 - 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu;
 - 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
 - 3) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej ocenie klasyfikacyjnej z przedmiotu.
2. Informowanie o ocenach:
 - 1) oceny cząstkowe wpisywane są na bieżąco do dziennika lekcyjnego;
 - 2) na miesiąc przed śródrocznym (styczeń/luty) i rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel ustnie i wpisem do dziennika elektronicznego oraz w formie papierowej informuje ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej dla niego negatywnej śródrocznej i rocznej ocenie klasyfikacyjnej z przedmiotu;
 - 3) na miesiąc przed śródrocznym (styczeń/luty) i rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel ustnie i wpisem do dziennika elektronicznego informuje ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej dla niego pozytywnej śródrocznej i rocznej ocenie klasyfikacyjnej z przedmiotu.